

mydser, som opholder sig i Drivisen udenfor Territorialgrænsen ved Grønland, men til Tider er de ogsaa kommet indenfor denne Grænse og har dør taget Ringsæler og Blaasæler og maaske nogle Hvalrosser og Isbjørne, og der har ogsaa fundet enkelte Overvintringer Sted. Den Strækning, der her er Tale om, er Strækningen fra den 69de op til den 76de Breddegrad, og det har ikke været til nogen som helst Skade, at Landgang her har fundet Sted, thi deroppe har vi ingen Eskimointeresser; ogsaa danske og tidligere talrige hollandske Skibe har været paa saadan Fangst deroppe, men ingen vil vel hævde, at saadanne Fangstinteresser paa nogen Maade skulde kunne give Adgang til Højhedsret over Landet.

Naar Forholdene er saaledes, som jeg har nævnt, er det ganske uforstaaeligt, at der nu for den danske Rigsdag foreligger et Forslag som det, der her er til Forhandling. Et norsk Krav vedrørende Grønland rejses først for 2—3 Aar siden, og det Forslag til Overenskomst, som nu foreligger, er efter min Mening et for os lidet flatterende Vidnesbyrd om, hvad kraftig Agitation og national bevidst Aand kan udrette i ganske kort Tid, naar en tilsvarende Aand og rank Ryg ikke findes hos Modparten. Der er jo heller ingen, som, hvis man sætter sig hen og tænker over det Spørgsmaal, kan tænke sig Muligheden af, at noget Menneske i Norge, hvis dette Land havde haft Højhedsret til Grønland, vilde indlade sig paa at affatte en tilsvarende Overenskomst med Danmark. Norge lod høre fra sig, da det danske Indenrigsministerium udstedte Bekendtgørelsen af 10. Maj 1921, hvorved Monopolsystemet blev udvidet til hele Grønland. I November samme Aar nedlagde Norge officiel Protest derimod, da man mente, at dette vilde gaa ud over de norske Fangstinteresser, som nu altsaa var 45 Aar gamle. Det, som da kunde være sket og burde være sket, og som kan ske endnu, er dette, at Danmark ved en ny Bekendtgørelse eller paa anden formel Vis sikrede Norge den uformindskede Besiddelse af disse Rettigheder, og at man fra dansk Side for Egnene Nord for Scoresbysunds Vedkommende ophævede Besejlingsforbudet. Derved vilde ethvert berettiget Krav fra Norges Side blive fyldestgjort. Monopolet er jo begrundet ved koloniasatoriske Hensigter, men dette forudsætter Tilstedeværelsen af Mennesker, og Eskimoer findes ikke deroppe. Men i Stedet for denne naturlige og hensynfulde Ordning kommer den Overenskomst, som er til Behandling her i Dag, en Over-

enskomst, der efter min Mening er skæbnesvanger for Opretholdelsen af vor Højhedsret, skæbnesvanger for Eskimoerne og skæbnesvanger tillige for Forholdet mellem Danmark og Norge.

Overenskomsten er, saaledes som den er affattet, sikkert et Unikum blandt Overenskomster mellem to Stater. Hernede hedder den: Overenskomst mellem Danmark og Norge angaaende Østgrønland. I Norge hedder den: Overenskomst mellem Norge og Danmark angaaende Østgrønland. De to Lande stilles ganske paa lige Fod, og det er overfor et Danmark tilhørende Biland. Der er det mærkværdige ved Overenskomsten, at for at undgaa, at der skal indsmugle sig blot en Antydning af, at Danmark skulde have en større Adkomst end Norge til Østgrønland, findes Ordene: „Danmark“, „Norge“, „dansk“, „norsk“ overhovedet ikke i Overenskomstens samtlige 9 Artikler. Ikke alene for Overenskomstens reale Indhold, men ogsaa for denne formelle Affattelse maa man yde de norske delegerede sin uforbeholdne Anerkendelse. Det er kun komplet ubegribeligt, at de har kunnet faa de danske delegerede trukket saa vidt, og jeg kunde jo forstaa paa Udtalelser saavel af den højtærede Udenrigsminister som af den ærede Ordfører for Venstre, at der var Skuffelse til Stede over, at man fra dansk Side var gaaet saa vidt. Det kan ikke stærkt nok paapeges, at dersom Danmark og Norge var enige om, at de var to fuldstændig ligeberettigede Faktorer i Østgrønland, at de i Fællesskab havde Højhedsretten, vilde de i denne Overenskomst givne Bestemmelser have faaet akkurat den samme Affattelse, som de nu har faaet. At denne Overenskomst derfor langt fra er en Styrkelse af dansk Højhedsret, er uomtvisteligt. Den skaber i Virkeligheden en helt ny Situation, hvorved Stortingsbeslutningen af 29. Maj 1821 modificeres.

I Overenskomsten bestemmes det, at paa hele Grønlands Østkyst fra Lindenoys Fjord, som jo kun ligger lidt Nord for Sydspidsen af Grønland, altsaa fra 60½° nordlig Bredde helt op til Nordostrundingen paa 81° nordlig Bredde, Angmagssalik-distriktet dog fraregnet, er der fri Adgang for Fartøjer. Besætning og andre ombordværende Personer er berettigede til at gaa i Land, overvintre og drive Jagt, Fangst og Fiskeri. Personer og Selskaber kan tage Grund i Besiddelse, som de har Lyst til, naar den i Besiddelse tagne Strækning virkelig indrettes og benyttes til Beboelse eller Oplag eller paa anden effektiv Maade,